

Faxe Kommune
Frederiksgade 9
4690 Haslev

Postadresse:
Frederiksgade 9 - 4690 Haslev

Telefon 56203000

www.faxekommune.dk

Kontoradresse:
Frederiksgade 9
4690 Haslev

Direkte 56203039
aplan@faxekommune.dk

Dato 16. august 2018
Sags nr.: 06.02.10-P20-13-18

Tilladelse til vandløbsrestaurering samt dispensation fra naturbeskyttelsesloven

Beliggende: Kildeå , station 1.650-2.897

Ejendommene: **Matrikel nr.:**
17a Ll. Torøje By, Smerup
40a, 40b, 54a, 55a Vemmetofte Kloster,
Vemmetofte

Faxe Kommune meddeler hermed tilladelse til vandløbsrestaurering af Kildeå på strækningen beskrevet i vandløbsregulativet¹ som station 1.650 – 2.897. Restaureringen omhandler forbedring af vandløbets fysiske forhold ved udskiftning af vandløbsbund, blandt andet ved udlægning af gydegrus og skjulesten, etablering af træer og etablering af sandfang. Nærmere projektbeskrivelse findes vedhæftet. Kommunen meddeler i denne afgørelse samtidig dispensation fra naturbeskyttelsesloven til projektet.

Tilladelsen meddeles efter:

- Vandløbslovens² § 37
- Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering mv.³ §25
- Naturbeskyttelseslovens⁴ § 65

¹ Regulativ for Kommunevandløb nr. 1 Faxe Å i Faxe Kommune

² LBK nr. 127 af 26. januar 2017

³ BEK nr. 834 af 27. juni 2016

⁴ LBK nr. 934 af 27. juni 2017

Projekter vedrørende vandløbsrestaurering er desuden omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, bilag 2, punkt 10f. Faxe Kommune har udført VVM-screening af projektet og den 16. august 2018 afgjort, at projektet ikke er VVM-pligtigt.

Vilkår for projektet

- Projektet udføres som beskrevet i forundersøgelsen og detailprojektet.
- Dræn og andre rørudløb må ikke dækkes med grus.
- Gydebanker anlægges mindst 10 meter opstrøms eventuelle drænudløb.
- Gydebankerne skal etableres, så det ikke får nogen betydning for afstrømningen opstrøms projektstrækningen.
- Efter to år (2020) kan ansøger, hvis vandløbsmyndigheden vurderer det nødvendigt, supplere gydebanken med op til 10 % af den oprindeligt udlagte mængde grus. Tilladelsens øvrige vilkår skal overholdes ved udlægningen.
- Efter to år (2020) kan ansøger, hvis vandløbsmyndigheden vurderer det nødvendigt, supplere de udlagte strømkoncentratorer med op til én skjulesten pr. gruppe af udlagte koncentratorer. Tilladelsens øvrige vilkår skal overholdes ved udlægningen.
- Det opgravede bundsediment udlægges, efter aftale med lodsejer og forpagter, på de omkringliggende arealer som beskrevet i detailprojektet.
- Projektet må ikke udføres i tidsrummet mellem 15. oktober-1. marts.
- Denne tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden tre år.

Baggrund

For at opnå målsætningerne i de statslige vandområdeplanerne 2015-2021 arbejder Faxe Kommune med forbedring af de fysiske og biologiske forhold i en række af kommunens udpegede vandløb. Blandt disse er Kildeå, hvor Faxe Kommune ønsker at arbejde med en delstrækning på 1.247 m. Vandløbet har udløb i Faxe Bugt.

Figur 1: Oversigtskort over projektstrækningen

Restaureringsprojektet tager afsæt i vandområdeplanen⁵ og bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter⁶. Miljømålet for Kildeå er fastlagt i bilagene til bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster⁷. Nærværende projekt ligger i vandområde o8231.

Vandområdet

Vandsystem:

Kildeå har sit udspring i området ved Maglemose nære Store Spjellerup og har udløb i Faxe Bugt.

Vandløbets målsætning:

Projektstrækningen i Kildeå er tildelt miljømålet God økologisk tilstand i vandområdeplanen. Den nuværende tilstand er samlet set Moderat økologisk tilstand. Vandløbets tilstand for de enkelte måleparametre er Moderat økologisk tilstand for smådyr (DVFI) og Ukendt økologisk tilstand for fisk.

Vandløbets klassifikation:

Kildeå er et offentligt vandløb, hvilket betyder at kommunen har vedligeholdelsespligten. Vandløbets klassifikation ændres ikke ved dette projekt.

Redegørelse for projektet

⁵ Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland

⁶ BEK nr. 794 af 24. juni 2016

⁷ BEK nr. 795 af 24. juni 2016

Formål:

Projektet har til formål at opnå målopfyldelse i Kildeå (God økologisk tilstand). Nærværende projekt bidrager til dette ved at forbedre vandløbets fysiske forhold. Dette skaber forbedret vandkvalitet i vandløbet og levesteder for fisk, planter og vandløbsinsekter, som alle er vigtige måleparametre, når vandløbets tilstand skal vurderes.

Eksisterende forhold:

Vandområde o8231 omfatter Kildeå, fra Vemmetofte Dyrehave (matrikel 41a), til udløbet i Faxe Bugt. I alt dækker strækningen 1.860 meter.

Fra udspringet i Maglemosen, er vandløbet rørlagt over dyrkede marker. Fra Hestehaveskoven ind i Vemmetofte Dyrehave løber den som åbent vandløb langs skovens nordlige skovbryn. I Dyrehaven bliver den igen rørlagt over en mark - dette område som indgår i et hydrologiprojekt, hvor vandløbet anlægges i et nyt terrænnært forløb gennem Dyrehaven. Herfra forbliver vandløbet åbent gennem Vemmetofte Gods.

Vandområdet udgøres af strækningen fra Slettehus ved Mørkhusvej til Faxe Bugt. Fra Slettehus løber Kildeå gennem i dyrkede marker, indtil den krydser Marelundsvej og løber gennem en beskyttet eng, inden udløb i Faxe Bugt.

Vandområdet er et mindre vandløb, med blandet bund, hvor der både forekommer sand, grus og fast bund med sten. Naturstyrelsen har gennemført vandløbstilsyn i årene fra 1993 til 2017 og vandkvaliteten er gennemgående ringe til dårlig, dog med tegn på forbedring ved Madelund. De ringe resultater skyldes bl.a spildevandspåvirkninger opstrøms projektstrækningen.

I DTU Aquas Udsætningsplan for fiskeyngel er Kildeå beskrevet som en kanal med blød bund og stillestående vand, hvilket stemmer overens med den tidligere amtslige målsætning for vandløbet, B3 (muligt levested for bl.a. karpfisk). En naturlig forekomst af ørredsmolt er blevet registreret i vandløbet i 2016, og det vurderes at have en relativ god bestand af ørreyngel (68 stk. pr. 100m²). Kravet for god økologisk tilstand for fisk er på 80 stk. pr. 100 m².

De nederste 400 m af Kildeå er beliggende i § 3 beskyttet eng⁸. Selve Kildeå er også beskyttet efter samme paragraf.

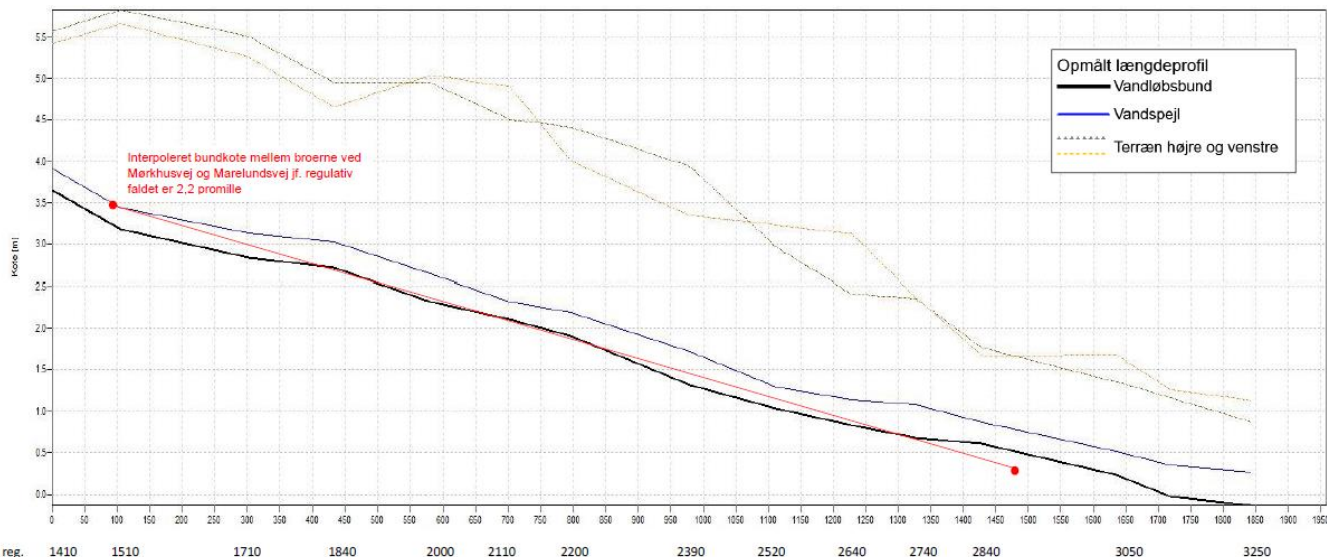
Den øvre del af vandområdet ved Slettehus og de nederste 400 m fra Marelundsvej er beliggende i Natura 2000-område 167 – Skovene ved Vemmetofte, herunder fuglebeskyttelsesområde F92 og habitatområde H144.

⁸ Jf. naturbeskyttelsesloven

Opmålinger:

Kildeå er blevet opmålt på en 1840 meter lang strækning, fra opstrøms Mørkhusvej til umiddelbart opstrøms udløbet. Opmålingen omfatter tværprofiler, bundkote og aktuel vandstand, og parametrene blev opmålt i repræsentative profiler på strækningen.

Figur 2: Opmålt længdeprofil. Opmålingens station 0 svarer til vandløbets station 1410

Vandløbsbunden ligger generelt i overensstemmelse med regulativets teoretiske skikkelse på strækningen mellem Mørkhusvej og Marelundvej. Dog ligger vandløbet tilsyneladende 20-30 cm under regulativets teoretiske bundkote ved Mørkhusvej, og tilsvarende over regulativets bundkote ved Marelundvej.

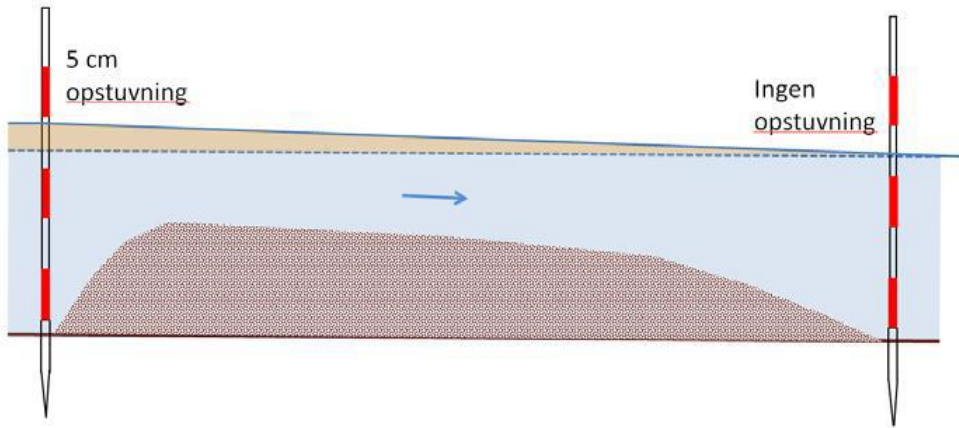
Projekttiltag:

Udskiftning af bundmateriale og anlæg af gydebanker

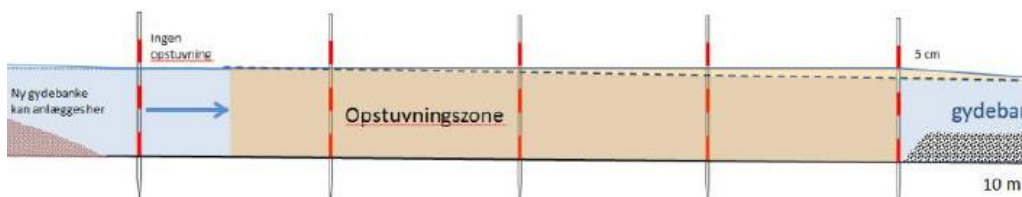
Bunden opgraves i 5 cm dybde på hele projektstrækningen og der udlægges 4 gydebanker. Gydebankerne opbygges efter anbefalinger fra DTU som 20 m. lange stenbanker med 3-4 ‰ fald. De opbygges af gydegrus i vandløbets bredde og i en tykkelse på 20-30 cm. Gydegruset skal have en sammensætning på ca. 85 % nøddesten (16-32 mm) og 15 % Singels (33-66 mm). Gydebanken anlægges mindst 10 m opstrøms eventuelle drænudløb. Gydebanken placeres efter aftale med tilsynet og lodsejer.

Gydebanken udlægges via stokkemethoden, se figurer nedenfor. Metoden sikrer et korrekt fald over gydebanken og kan ligeledes bidrage til at synliggøre den lokale opstuvning gydebanken medfører.

Figur 4: Udlæg af gydebanke via stokkemethoden. Ved at udsætte landmålerstokke med markering af vandstanden før og efter udlægningen af gydegrus, kan man skabe et kontrolleret fald hen over gydebanken, der svarer til faldet på et naturligt stryg.

Figur 5: Principskitse for, hvordan man vha. landmålerstokke med markeringer af vandstandsforholdene kan sikre sig, at man ikke påvirker opstrøms beliggende områder, når man udlægger en eller flere gydebanker.

Skjulesten og høller

På hele projektstrækningen udlægges ca. 1-2 skjulesten pr. vandløbsmeter, i størrelserne Ø15-30 cm. De placeres tilfældigt, så de giver størst mulig fysisk variation uden at forringe vandføringen.

Der etableres desuden 2-3 høller på projektstrækningen. De udformes som en skålformet fordybning, på op til 0,5 m under den generelle bundlinje og der udlægges ikke større sten i høllerne.

Plantning af skyggetræer

Der udplantes 700 rød-el under kronekanten, på vandløbets sydlige og vestlige bred, i grupper af 100. Der skal være 100 meters mellemrum mellem grupperne og 1 meter mellem hver plante. Træerne skal plantes ud for gydebanker.

Etablering af sandfang

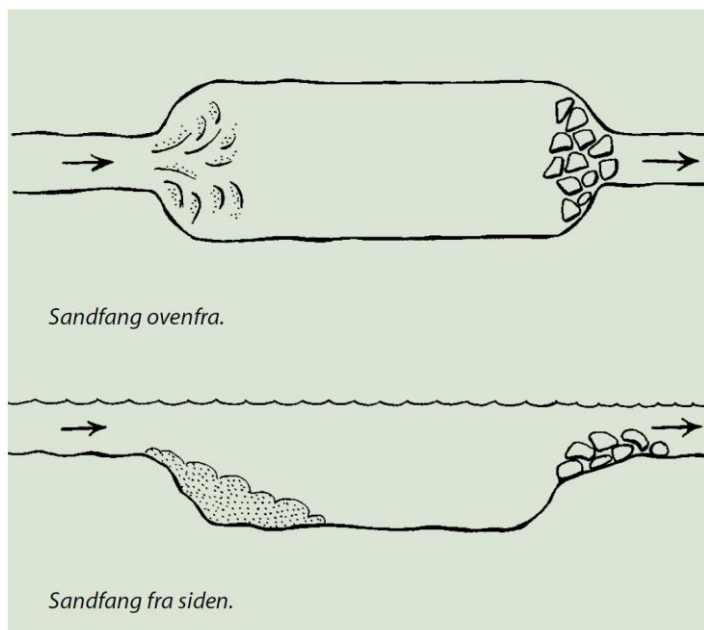
Sandfang etableres midt i eksisterende vandløbstrace nedstrøms Mørkhusvej. Sandfanget anlægges i en afstand på minimum 30 m fra vejdæmningens fod. Dette er af hensyn til broens og vejens stabilitet da jordbundsforhold og stabiliteten af vej og bro ikke er nærmere undersøgt i forbindelse med forundersøgelsen.

Sandfanget anlægges med dimensionerne:

Bundbredde	4 m
Længde	20 m
Dybde under regulativmæssig bund	1 m

Sandfanget etableres med brinker i anlæg 1:1. og sandfangets udløb skal sikres ved udlægning af sten (Ø 15–30 cm).

Figur 6: Principskitse for etablering af sandfang

Tidsplan:

Faxe Kommune forventer, at projektet udføres i september/oktober 2018 og at projektet gennemføres på 7 dage.

Økonomi:

Projektet forventes at koste 70.050 kr. Faxe Kommune har søgt Fiskeristyrelsen om tilskud på 100 % af projektkomkostningerne. Projektet udføres kun såfremt tilskuddet bevilges.

Projektets effekter

Hydrologi:

Der forventes ingen påvirkning af vandføringsevnen ved tiltagene, ud over hvad der kompenseres ved afgravning af 5 cm af den eksisterende bund. En velfungerende gydebanke medfører kun en vandstandsstigning på 5 cm, men hvis gydebanken fyldes af sand, vil det svare til at vandløbsbunden hæves med 20 cm.

Der er regnet med et fald på 2,2 ‰ på strækningen, mens brinkens anlæg er, jf. opmålingen, sat til 1. Ved en vandløbsbund der er hævet 20 cm, forøges bundbredden fra ca. 1,5 til 1,9. Generelt fald på projektstrækningen er 2,2 ‰, og over gydebanken er faldet 4 ‰. Den beregnede vandspejlsændring udgør under disse forudsætninger 10-20 cm og stuvningszone opstrøms på op til 80 m. På projektstrækningen ligger vandløbsbunden dybt under terræn (1,5-2,5 m) og der vurderes ikke at være risiko for at de udlagte gydestryg vil medføre risiko for oversvømmelse.

Målsætning:

Indsatsen medfører væsentligt øget fysisk variation i Kildeå. Derved bliver forholdene for vandløbsfaunaen og fisk væsentligt forbedret. Udlæg af sten og grus forøger bundens ruhed og giver heterogene strømforhold og forbedrer bunden som levested for typiske strøm- og iltkrævende smådyr. En restaurering med gydebanker vil også skabe forbedrede gydemulighed for ørred. Vandløbet rummer allerede en lille bestand, og det forventes at bestanden vil vokse over en kort årrække.

Flere steder er vandløbet dog påvirket af spildevand, hvilket påvirker vandløbsmiljøet negativt. Opnåelse af en højere faunaklasse er derfor også afhængig af gennemførelse af den fastlagte indsats vedrørende regnbetingede udløb til vandløbet.

Kommunens vurdering af projektet

Det er kommunens vurdering at projektet vil bidrage positivt til målopfyldelse i Kildeå i forhold til både smådyr, fisk og vandplanter. Projektet arbejder med at forbedre de fysiske forhold i vandløbet. Det øger bundens ruhed og giver heterogene strømforhold samt forbedrer bunden som levested for typiske strøm- og iltkrævende smådyr. Samtidig giver det en større variation i strømmingen af vandet og forbedrede gydemuligheder og levebetingelser for henholdsvis moderfisk og fiskeyngel

Det er kommunens vurdering at udlægning af sten og grus i vandløbet kan have en meget lokal påvirkning på vandafstrømningen omkring gydebanker ved lave afstrømningsværdier, men at det ikke vil påvirke vandløbets generelle vandføringsevne.

Kommunen har lagt vægt på, at projektet samlet set vurderes at forbedre levesteder for fisk og andre vandlevende dyr, og vandkvaliteten i åen og det omkringliggende miljø ikke vil blive påvirket negativt af projektet. Derudover har kommunen lagt vægt på at vandføringsevnen i Kildeå ikke reduceres.

Offentlig høring

Projektet har været i offentlig høring på kommunens hjemmeside i otte uger fra 13. april 2018 til 7. juni 2018.

Der er ikke indkommet høringssvar til projektet.

Annoncering

Denne afgørelse annonceres digitalt på Faxe Kommunes hjemmeside 16. august 2018. Klagefristen er 4 uger fra annonceringen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet⁹. En klage skal indgives senest 4 uger efter, at afgørelsen er modtaget. Tilladelsen må ikke udnyttes, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har taget stilling til en eventuel klage, med mindre nævnet beslutter andet.

Der klages via Klageportalen, som findes i et link på forsiden af www.nmkn.dk, og du logger på portalen med din Nem ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Privatpersoner skal betale et klagegebyr på 900 kr., mens virksomheder og organisationer skal betale 1.800 kr. Klagegebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret betales tilbage, hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klageberettigede efter vandløbsloven er:

- 1) Den, afgørelsen er rettet til,
- 2) enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald og
- 3) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.

Klageberettigede efter naturbeskyttelsesloven er:

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- 3) offentlige myndigheder,
- 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- 5) lokale foreninger og organisationer, som har væsentlig interesse i afgørelsen,
- 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø og
- 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Søgsmål

Ønsker du at få prøvet afgørelsen ved domstolene, skal retssag være anlagt inden 6 måneder efter, at du har fået afgørelsen meddelt.

⁹ Efter vandløbslovens § 80 og naturbeskyttelseslovens § 78

Hvis du har spørgsmål til sagen, er du velkommen til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Anne Planeta Etzerodt
Natur- og vandløbsmedarbejder

Bilag

- Forundersøgelse med bilag
- Detailprojekt med bilag

Denne tilladelse er sendt med kopi til:

1. Vemmetofte Kloster, att. Leif Madsen	Vemmetoftevej 2	4640 Faxe
2. Miljøstyrelsen	mst@mst.dk	
3. Miljøstyrelsen Storstrøm	sto@mst.dk	
4. Danmarks Naturfredningsforening	dnfaxe-sager@dn.dk	
5. Danmarks Naturfredningsforening Faxe
v/Palle Ystrøm	faxe@dn.dk	
6. Friluftsrådet	fr@friluftsradet.dk	
7. Friluftsrådet Region Øst	oestsjaelland@friluftsradet.dk	
8. Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk	
9. Dansk Ornitologisk Forening Faxe v/Birgitte
Nordby	faxe@dof.dk	
10. Slots- og Kulturstyrelsen	post@slks.dk	
11. Museum Sydøstdanmark	faxe@museerne.dk	
12. Fiskeriinspektorat Øst	inspektoratoest@lfst.dk	
13. Danmarks Jægerforbund	sager@jaegerne.dk	
14. Ferskvandsfiskeriforeningen, v/ Niels
Barslund	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk	
15. Dansk Botanisk Forening, Fredningsudvalget	nbu@snm.ku.dk	
16. Danmarks Sportsfiskerforbund	post@sportsfiskerforbundet.dk	

